

نوشته جورج دیکی
هنر و ارزش
برگرنان: محمد روحانی

www.ketab.ir

سرشناسه : دیکي، جورج، ۱۹۲۶ - م.
 Dickie, George
 عنوان و نام پدیدآور : هنر و ارزش / جورج دیکي؛ مترجم محمد روحانی؛ ویراستار علیرضا گنجی.
 مشخصات نشر : قم: مدرسه اسلامی هنر، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری : ۱۷۶ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۷۰۸-۲-۱
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : عنوان اصلی: Art and value
 موضوع : هنر -- فلسفه
 موضوع : ارزشها
 شناسه افزوده: روحانی، محمد، -، مترجم
 شناسه افزوده: گنجی، علیرضا، -، ویراستار
 رده بندی کنگره : N۶۶/۹۵۹۱۳۹۲
 رده بندی دیویی : ۷۰۰/۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۱۲۱۲۲۴

هنر و ارزش / نویسنده: جرج دیکي
 مترجم: محمد روحانی
 طرح جلد و کرائیک: انلیه طراحی دخت، سید محمدحادی قادری
 ناشر: انتشارات مدرسه اسلامی هنر* زیر نظر شورای نشر مدرسه اسلامی هنر
 تماس: ۰۲۵-۷۳۰۵۹۳ * ۰۲۵@isaa.com * isaa@gmail.com
 نوبت چاپ: اول / زمستان ۱۴۰۰
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۷۰۰۰ تومان

مراکز پخش:

قم. بلوار بسیج، بین کوی ۲۰ و ۲۱. ساختمان مدرسه اسلامی هنر. تماس: ۰۷۷۳-۳۷۷۴-۰۲۵
 تهران، خ انقلاب، بین خ ابوریحان و فلسطین، بن بست مهارت، پلاک ۱ طبقه زیر زمین،
 پکتا (پخش کتب اسلامی و انسانی) تلفن: ۰۳-۶۶۹۷۳۲۲ (۰۲۱)
 قم، پردیسان، روبروی مسجد امام صادق(ع)، دانشگاه ادیان و مذاهب.
 تلفن: ۰۱۳-۲۶۱۰۲۶۱ (۰۲۵)، نمابر: ۰۳۱۷۱۰۳۲۸ (۰۲۵)

زیبایی شناسی/مطالعات نظری هنر/فلسفه هنر و زیبایی شناسی/۲

جورج دیککی (George Dickie) متولد سال ۱۹۱۶ در پالموتی فلوریدای آمریکا است. او استاد بازنشسته فلسفه دانشگاه ایس‌ان‌دی نیو یورک است. او را یکی از اساتید قدرتمند و تاثیرگذار در سنت تحلیلی بررسی فلسفه آثار هنری برمی شمارند. جورج دیککی واضح نظریه نهادی هنر است. برخی از مهمترین کتاب‌های وی عبارتند از:

- *Aesthetics: An Introduction* (Pegasus, 1971)
- *Art and the Aesthetic: An Institutional Analysis* (Cornell University Press, 1974)
- *The Art Circle* (Haven Publications, 1984)
- *The Century of Taste* (Oxford Press, 1996)
- *Evaluating Art* (Temple University Press, 1988)
- *Art and Value* (Blackwell, 2001)

فهرست مطالب

۹	 مقدمه
۱۳	 پیشینه تاریخی فلسفه هنر
۲۷	 زمینه روش شناختی فلسفه هنر
۵۹	 ماهیت نظریه های هنری
۸۹	 تاریخچه نظریه نهادی هنر
۱۲۱	 نظریه ارزش گذاری هنر
۱۵۱	 هنر و ارزش

www.ketab.ir

مقدمه

مباحث فصل‌های این کتاب به نوعی حول محور نظریه نهادی هنر سیر می‌کند. در فصل اول، موضوع اصلی، نقشی است که غایت‌شناسی به عنوان مفروضی آشکار و پنهان در نظریه‌پردازی در باب ذات هنر ایفا می‌کند. اکثر فلاسفه مخالف غایت‌شناسی بوده‌اند، به رغم دیدگاه طبیعت‌گرایی صریح و آشکار خود در باب ماهیت جهان، به همین «روش غایت‌شناسانه» عمل می‌کنند. دیدگاه کلی فلاسفه طبیعت‌گرا و فلاسفه غایت‌شناس بر این فرض استوار است که ذات هنر در درون مکانیسم ذاتی انسان قابل کشف است. در مباحث اکثر فلاسفه متقدم، این مکانیسم به عنوان یک نعمت الهی نگاشته می‌شد. حتی هنگامی که فلاسفه غایت‌شناس چنین دیدگاه الوهی نداشتند، در جست‌وجوی نظریه‌های روان‌شناسانه یا تأکید بر مکانیسم ذاتی بشر بودند. نظریه فرهنگی هنر آرتور دانتو^۱ با عنوان «عالم هنر»، نظریه نهادی، و نظریه‌های از این قبیل، راهی برای «روش غایت‌شناسانه» نیافتند.

فصل دوم کتاب نیز با مبحث متافیزیک افلاطون و فلسفه زبان به عنوان بستری در جهت طرح بحث معنای واژگان و به ویژه معنای «هنر» آغاز می‌شود. سپس در مورد متافیزیک رقیبای دیرین افلاطون، ذره‌گرایان یونانی،

سخن به میان می‌آورم، یعنی کسانی که نظرات کاملاً متضاد با افلاطون داشتند. شایان ذکر است که ذره‌گرایان دارای فلسفهٔ زبانی هم‌اورد افلاطون نبودند و از این رو افلاطون بر روش تعاریف معانی تأثیرگذاری داشت و ذره‌گرایان هیچ تأثیری نداشتند. با نقبی به زمان حال، تلاش جیمز کارنی^۱ را در مورد به کارگیری نظرات کریپکه / پوتنام^۲ راجع به اسامی خاص و ایرادات طبیعی تعریف «هنر» به بحث می‌گذارم؛ بدون توجه به این مطلب که نظریهٔ واقع‌گرایی کریپکه / پوتنام، همان نظریهٔ مدرن و جدید ذره‌گرایان یونانی است. اما برخلاف همتایان متقدم خود، کریپکه / پوتنام، فلسفهٔ محض زبان را به دیدگاه علمی واقع‌گرایی پیوند زدند. همچنین نقادی پیتیر کیوی^۳ و توماس لدی^۴ را دربارهٔ نظرات کارنی پذیرفته و طرح بحث خواهم کرد. سپس به ایرادات موجود در باب تعریف هنر می‌پردازم که به نوعی روایت کوچک‌شدهٔ نظریهٔ بسیط کریپکه / پوتنام است که ضروریات را در نظر نگرفته و هنر را امری نهاده‌ی و فرهنگی تلقی می‌کند.

فصل سوم با طبقه‌بندی نظریه‌های هنر استفان دیویس آغاز می‌شود که به سه طبقهٔ پویایی، کارکردی و تاریخی تقسیم می‌گردد. در نخستین قسمت این فصل، اکثر نظریه‌های مشابهی را که دیویس در کتاب تعریف هنر خود در باب طبقه‌بندی‌ها و در سایه تحلیل‌ها و انتقادهای مطرح کرده و بررسی خواهم کرد. توجه من به طور ویژه به نسخه نهاده‌ی ماهیت هنر دیویس و همچنین نقادی او از نظریهٔ نهاده‌ی خود من است؛ و استدلال می‌کنم که روایت نظریهٔ نهاده‌ی دیویس که مفهوم اعتبار را محوری می‌پندارد، اشتباه است. در قسمت دوم این فصل، به رغم نیافتن ایرادی دربارهٔ طرح طبقه‌بندی نظریه‌های هنر دیویس، روش جایگزینی از طبقه‌بندی، چه در باب نظریات از نوع ذاتی و چه

1. James Carney

2. Kripke / Putnam

3. Peter Kivy

4. Thomas Leddy

در باب نظریات از نوع فرهنگی همانند نظریه نهادی هنر، ارائه می‌دهم. روش دوم طبقه‌بندی به همان تمایز فرهنگی / روان‌شناسی مرتبط است که در فصل اول مورد استفاده قرار گرفت.

فصل چهارم پیرامون تاریخچه روایت‌های متقدم و متأخر من در باب نظریه نهادی هنر است. روایت متقدم اصلاح یک سلسله از مقالات و کتب است که در پاسخ به انتقادهای گوناگون آماده شده بود. روایت متأخر نیز در پاسخ به نقادی‌ها بود، اما در اصل نظریه یک تغییر بنیادین وجود داشت. در قسمت پایانی این فصل، به انتقاد محتومیت ولهایم^۱ از نظریه نهادی پاسخ داده و استدلال می‌کنم که مبحث ولهایم به هیچ وجه جنبه کاربردی ندارد.

فصل پنجم نیز مستقیماً به این پرسش معطوف است که هنر چگونه ارزش‌گذاری می‌شود. موضوعات اساسی کتاب خود در سال ۱۹۸۸ به نام *ارزش‌گذاری هنر (Evaluating Art)* را تلخیص کرده و به سه انتقاد گسترده کتاب پاسخی فراخورد داده‌ام.

در فصل ششم، این پرسش را به بحث گذاشتم که آیا مفهوم هنر یک مفهوم ارزش‌مدارانه است، همان گونه که اکثر بلاغیه از آن دفاع می‌کنند، یا مفهومی خنثا است به همان سان که نظریه نهادی ادعا می‌کند. در نهایت نتیجه‌گیری می‌کنم که مفهوم یادشده ارزش‌مدارانه نیست، اما آثار هنری بر خلاف سایر امور، در طبقه امور ارزش‌مدار جای می‌گیرند.